

Partipolitikens paradox

Av J L Ramírez

En av de övertygande påståenden som, sedan åratals, ligger till grund för min uppfattning om samhällsplanering är att "Det viktigaste och mest problematiska ordet i uttrycket <Individ och samhälle> är just konjunktionen "<och>". Orden uppfanns av Gunnar Olsson och fick en stark förankring hos deltagare i samhällsplanerarutbildningen vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering vid slutet av förra århundradet.

Att få en total överensstämmelse mellan det som förfäktas av en kollektiv organisation och de nyanser och särskilda åsikter som varje deltagare anser, är väldigt svårt. Därför har jag blivit allt mer skeptisk mot det parlamentariska systemet som låter politiska partigrupperingar skapa en oligarki som dikterar vad ingen medlem får ifrågasätta med bestämdhet utan att stämplas som förrädare.

Retoriska uttryck som "Enade vi står – söndrade vi falla" brukar stoppa diskussionen i många viktiga frågor inom "partiet". Vi måste alla tycka samma sak som ledningen och rösta för det, ty annars kan partiet falla och andra konkurrerande partigrupperingar (med liknande inställning om överhetslydnad) tar över.

Ett personval kan råda till en viss gräns inom partiorganisationen men är utesluten i vårt system om allmänna val. Att kalla valet av en valsedel för "rösta" är en bland många vilseledande metonymier som styrt det offentliga språket. Rösten hörs inte i det hemliga valet. Att "rösta" betyder att "stoppa en sedel" och hålla käften.

Trots detta fanns en riksdagsordförande som (för några år sedan) hade mage att publicera en artikel i Aftonbladet under titeln "Imorgon kan du bli politiker för en dag". Vilket avslöjar att "stadens" (polis) medborgare saknar avgörande medborgarskap, bortsett sedelvalet vart fjärde år. Det har tillkommit en viss möjlighet till enskild persons val och man får numera kryssa för någon inom samma parti, men följa ändå partiets val.

Att detta s.k. "parlamentariska system" bygger helt enkelt på "korporativism" är ganska lätt att inse. Alla torde dock veta att "korporativismen" är just fascismens grund, dvs. ett system där en organiserad överhet bestämmer och individerna, dessa "enskilda individer" som många talar om (som om "en-skild" och "in-divid" inte vore detsamma) bara har att hålla med eller avstå.

Den parlamentariska korporativismen kan inte hindra (med dagens nya teknologiska kommunikationsvanor) att en massa utbrott och känsloladdade utfall återges av en helt obildad och oreflekterad opinion från olika individuella håll. Det behövs i allt större utsträckning en gedigen medborgarbildning och en medveten kunskap om vad vi gör med språket och vad språket gör med oss, som hinder för den partipolitiska korporativismen.

Det är viktigt att inse tvetydigheten i bruket av ord som "vi" och "alla" (som försöker att bunta ihop "var och en"). Det suspekta bruket av ordet "alla" påtalades redan av gamle Aristoteles i sin bok Politiken, som en kritik av Platons kollektivistiska samhälle.

Svenska Dagbladet (i sidan SvD kultur) har publicerats en intressant artikel av Roland Paulsen som, under titeln "Partierna hindrar oss från att tänka själva" kommenterar den franska författarinnans Simone Weils öde och hennes önsketänkande essä från 1943 "Om de politiska partiernas allmänna avskaffande", som nyligen utkommit på svenska.

http://www.svd.se/kultur/understrecket/partierna-missar-nya-slags-engagemang_4021593.svd